

Namn att minnas

Lennart Geijer

Om Herman Kling brukade det i Högsta domstolen heta att han var den bäste justitieminister vi haft sedan Thorwald Bergquist. Därpå följde en talande tystnad. Meningen i denna tystnad var att yttrandet inte så mycket skulle tolkas till hr Klings fördel som snarare till hans företrädares nackdel. Vad kommer man väl en gång att säga om Lennart Geijer som justitieminister? Därom är det måhända för tidigt att gissa. Man kan bara för hr Geijers egen skull hoppas att omdömet blir mildare än den svepande förkastelsedom han själv vid sitt tillträde som justitieminister i nätt och jämnt underförstådda ordalag uttalade över sina föregångare.

Lennart Geijer hade nämligen inte mer än blivit utnämnd till justitieminister i oktober 1969 förrän han höll ett tal av vilket man lätteligen kunde dra den slutsatsen att han funnit ett sannskyldigt Augiasstall i rättsväsendet efter vidpass 35 år av socialdemokratiskt vanstyre. Sålunda förklarade han helt sonika att det inte finns någon likhet inför lagen i Sverige. Denna ständigt åberopade likhet finns bara på papperet. I verkligheten kan rika människor köpa sig fria från straff genom skickliga advokaters hjälp medan många mindre bemedlade döms fast de är oskyldiga, därför att de inte har råd eller mod nog att anlita duktiga jurister. Han sammanfattade sina intryck på följande sätt: »Miljontals människor i Sverige är i dag egentligen rättslösa. Det är horribelt.»

Onekligen. Här har vi svenskar varit stolta över att vi lever i en rättsstat, men om vi får tro hr Geijer är det i själva verket en rättsrötestat. Det inte minst horribla är, som också påpekats på flera håll i pressen, att den socialdemokratiska regeringen år ut och år in invaggat svenska folket i den villfarelsen att det finns rättvisa i landet. Men det får, som ävenledes framhållits på uppmärksammas plats i en av våra mest ansedda tidningar, inte stanna vid detta konstaterande. Ansvar måste i den politiska renlighetens namn ut-

krävas för rättsrötan och av vilka om inte i första hand hr Geijers partivänner bland företrädarna på justitieministerposten? Deras brottsliga underlåtenhetssynder har ju med full evidens framgått av hr Geijers uttalande.

Några av dem, som borde komma i åtanke, är inte längre i livet och har därmed undandragit sig den jordiska rättvisan. Men Ingvar Lindell njuter sitt oförtjänta otium som landshövding i Halmstad och bör givetvis genast avsättas. För att nu inte tala om Herman Kling, den störste syndaren av dem alla – han har dock varit justitieminister i hela tio år! Man erinrar sig att hr Geijer bland annat uttalade att brottsbalken redan är obsolet och att många lagförslag varit föråldrade när de hamnat på riksdagens bord. Vem bär ansvaret härför om inte hr Kling? Och denne man har fått överlämna sina kreditivbrev som svensk ambassadör hos Kong Frederik! Inte ens den värste danskätare kan väl anse att vårt södra grannland gjort sig förtjänt av en sådan förolämpning – hur det nu än må vara med Saltholm, Öresundsbron, Nordek och den danska jordbrukspolitiken.

Nej, finge man ta hr Geijer på orden borde hr Kling ställas inför riksrett i enlighet med § 106 i regeringsformen, där åtal stadgas mot medlem av statsrådet som uppebarligen missbrukat sin ställning som Konungens rådgivare. Och det är väl det minsta man kan säga om hr Kling, därest han i tio år sett genom fingrarna med att miljoner svenskar är rättslösa. Men det finns ett aber. Riksrätten utgörs förutom av ett antal högre ämbetsmän och militärer uteslutande av höga jurister, typ presidenten i Svea hovrätt och Högsta domstolens medlemmar. Och om det är som hr Geijer påstått, måste ju inte bara justitieministrarna ha varit inkompetenta utan också domarna ha varit mutkolvar, nämndemännen blindstyren eller åsnor och advokaterna skojare. Enda lösningen förefaller under sådana omständigheter vara att göra om riksretten till en verklig folkdomstol, d v s rekrytera den

med pålitliga personer från folkrörelsernas juridiska sektioner.

Horribelt, sa Geijer! Enligt en uppbyren signatur i Svenska Dagbladet har detta ord utsikt att bli lika bevingat som »Pang, sa Gravander» eller »Det var hemskt, sa Rydingen» och man är frestad att ge honom rätt. I sanningens intresse skall dock tillfogas att den nye justitieministern efterhand nyanserat och preciserat sitt debutanförande så att ingen längre kan sväva i tvivelsmål om hans goda vilja – även om det alltså finns anledning att ifrågasätta hans goda omdöme.

*

Till skillnad från sin ändå mäktigare partivän Arne Geijer tillhör Lennart Geijer den gamla värmlandssläkten med samma namn och är alltså en låt vara avlägsen släkting till den store skalden och historikern Erik Gustaf Geijer. Släkten Geijers historia är för Lennart Geijers stora hobby, och han har hunnit med en bok i ämnet innan mera samhällstillvända uppgifter tvingade honom att tillsvidare avstå från genealogin. Han är född 1909 och har som han själv nödgas medge en utpräglad borgerlig bakgrund. Hans far var postmästare i Ystad och gift med en medlem av den välkända Ystadsfamiljen Sylvan. Även hans farfar var postmästare och före denne kom tre generationer av värmländska brukspatroner. Lennart Geijer hör alltså liksom sin regeringschef till de borgerliga ynglingar som kommit ut på det sluttande planet för att till sist hamna i en socialdemokratisk regering. I hemmet var man pålitligt konservativ och höll Svenska Dagbladet, men när unge Lennart skulle läsa juridik i Lund råkade han i då-

ligt sällskap med Tage Erlander, Per Nyström och dylika subversiva element och har alltsedan dess följt det socialdemokratiska villospåret.

Efter jur kand i Lund 1933 och tingstjänstgöring var han 1936–39 föreståndare för Hyresgästernas juridiska byrå för att därefter ägna sig åt tjänstemannarörelsen. 1939–57 var han ombudsman i Svenska industritjänstemannaförbundet och utsågs sistnämnda år till TCO:s jurist. Samma år blev han jur lic, och följande år disputerade han på en avhandling om »Arbetsgivare och fackföreningsledare i domarsätet». Han har utgivit flera juridiska skrifter och har haft en rad offentliga uppdrag som specialist på hyreslagstiftning, bostadsrätt och arbetsmarknadsfrågor. Sedan 1962 representerar han socialdemokraterna i första kammaren, och när hans gamle vän Tage Erlander i november 1966 erbjöd honom att bli konsult, tackade han utan vidare betänkande ja. Han tyckte det var roligt att regeringen ville ha personlig anknytning till tjänstemannarörelsen. Han har varit en dugande konsult och det finns nog, hans förhastade uttalanden om rättsläget till trots, ingen anledning att tro att han inte kommer att bli en dugande justitieminister. Rekreation från rättsrötan söker han på Geijersgården i Ransäter och i sin ägandes kryddträdgård utanför Ystad.

Hans påfallande yttre likhet med Frank Hellers professor Pelotard bör inte förleda till förhastade slutsatser. Även om han liksom den värde professorn är böjd för att ta från de rika och ge till de fattiga, skall det trots allt dock ske i fullt legala former.

GU

Astra Nutrition- satsar på havsbruk.

I förnyelsens värld kommer jordbruk att kompletteras med vad forskare kallar havsbruk. Havens skördar av tång, alger, plankton och fisk blir den stora närings- och äggvitekällan som kan lämna ett väsentligt bidrag till kampen mot världshungern.

Astra har satsat på framställning av avfettat fiskprotein-koncentrat. Vid Bua på Hallandskusten ligger Astra Nutritions proteinfabrik. Produktionen är igång sedan 1966.

Redan nu intar Astra Nutrition en tätposition. Man har först i världen lyckats att i industriell skala tillämpa en kontinuerlig process, som ger helt avfettat protein. Tillverkningen inriktas under ett inledningsskede på proteinkoncentrat för djurfoder. De stora mängder skummjörkspulver som nu ingår i dessa foder i många länder kan därmed friställas för användning till människoföda.

Samtidigt pågår vid företaget framställning i mindre skala av protein avsett för människoföda. Alltjämt kvarstår emellertid en betydande del av arbetet med att få produkten accepterad och använd i svältområdena. Astra Nutrition samarbetar här med internationellt inriktade livsmedelsindustrier, hjälporganisationer och myndigheter.

Två tredjedelar av världsbefolkningen får i dag mindre protein än de behöver. Cirka 50 procent av utvecklingsländernas barn i förskoleåldern är undernärda eller svälter. De fyra miljarder människor, som beräknas födas före slutet av detta århundrade, kan inte mättas enbart av jordbruksproduktionen.

Havsbruket kommer.

ASTRA NUTRITION
ett **ASTRA**-företag